

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ НЕХАЙНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТОМАХА

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

На брега на река Н. живописно е разположен град Н. Впрочем няма да се правим на загадъчни. Да кажем направо. На брега на река Волга живописно е разположен град Ярославл. Но това още не е беда. Работата е там, че на една от неговите улици живописно е разположен кооперативен стол, окачил на стената голям плакат:

*ХРАНАТА Е ИЗТОЧНИК
НА ЧОВЕШКИЯ ЖИВОТ*

Разбира се, принципиални възражения срещу тази концепция не може да има. И самият Маркс не би могъл да приведе никакви доводи против този железен принцип. Но отделни ярославци, които са посетили този стол, с безумно упорство настояват, че храната води към прекратяване на човешкия живот. Тук, види се, цялата работа е в това — каква е храната... Именно това не е взел пред вид ярославският коопзавеждащ, който е отделил твърде много внимание на идейно-теоретическата обосновка на длъжността си, забравяйки за чисто практическите ѝ задачи. Той е забравил, че обедът трябва да е годен за ядене.

Има управители на столове, хора едри и с философски склонности, които никога не забравят да окачат обява: „Преди ядене непременно измий ръцете си“, като същевременно забравят да сложат в стола умивалник. Къде ще помнят за такива скучни дреболии! Те са хора на възвишената мисъл и широкия кръгзор.

Колкото и да е странно, такива хора най-често управляват големи работнически столове, фабрики-кухни и свръхмощни хранителни комбинати.

Те никога не казват „ядене“ или „храна“. Те казват „питание“. Не „да нахраня посетителя“, а „да обхвана столуващия“. Ястията им не са на порции, а „учебно-показателни“. Но все пак за основна задача те си поставят осигуряването на стола с достатъчно количество плакати и таблици.

И пред очите на обхванатия от ужас столуващ се появяват строги увещания в стихове и проза.

**ВКАРВАЙ В ОРГАНИЗМА СИ ТОПЛА ХРАНА И РАЗЛИЧНИ
МЕЗЕТА**

НЕ ОТВЛИЧАЙ ВНИМАНИЕТО СИ С РАЗГОВОРИ ПО
ВРЕМЕ НА ХРАНЕНЕ, ТОВА ПРЕЧИ НА ПРАВИЛНОТО
ОТДЕЛЯНЕ НА СТОМАШЕН СОК

ПЛОДОВИТЕ КОНЦЕНТРАТИ НИ НОСЯТ ВЪГЛЕХИДРАТИ
МОЛИМ, НЕ ИЗТРИВАЙТЕ РЪЦЕТЕ СИ С ПОКРИВКАТА

А покривки изобщо няма. Масите са постлани с лепкава мръсна мушама. Ножовете и вилците са заковани с верижки към крака на масата (за да не ги откраднат). И като погледнеш заповедта за стомашния сок, не само не ти се иска да вкарваш в организма си топла храна и различни мезета, ами точно обратното. Що се отнася до думата „въглехидрат“, при все че на всички е известно, че въглехидратите са необходими за удължаване на живота, кой знае защо, по асоциация се сещаш за въглеродород, оттам за водопровод, а след него и за канализация. Така че и плодови концентрати не ти се иска да вкарваш в организма си. Искат ти се по-скоро да се махнеш, да се измъкнеш на чист въздух, да погледнеш слънцето, което още не са успели да снабдят с плакат:

КАТО ГЛЕДАШ СЛЪНЧЕВИТЕ ЛЪЧИ,
ДА ИЗСЛЕДВАШ УРИНАТА СИ
НЕ ЗАБРАВЯЙ ТИ!

По обедно време управителят-мислител съчинява отчетен доклад, в който точно е посочено колко калории съдържа сервираната на потребителите рибена чорба, колко витамин „А“ се пада на столуваща единица и в каква връзка са всички тия цифрови данни с данните от първото тримесечие на миналата бюджетна година.

А в това време самата столуваща единица гледа изстиналото кюфте и безнадеждно тъгува:

— Защо тия калории са толкова безвкусни? И витамините са някак несмилаеми!

За много неща размишлява столуващата единица и стига до печален извод:

— Защо е това нехайно отношение към стомаха? Защо е прието костюмът да се шие според ръста? Защо се правят обувки с различни номера, от детски до дядовски? Даже и яките се изработват в

зависимост от дебелината на потребителския врат! А яденето е еднообразно и очевидно предназначено за някакъв абстрактен, обезличен стомах.

Иска ни се да подчертаем, че оплакванията от обезличеното меню са основателни. Ако се съди по това, колко често се хранят хората, може смело и без страх да се изпадне в грешка, да се направи заключение: хората отдават голямо значение на въпросите на храненето.

Навсякъде се яде. Ядат в къщи, на улицата, на работа, в театъра, на кино, ядат по стадионите и параходите, във влаковете и на гарите, взеха даже и във въздуха да похапват. Доскоро във въздуха не ядяха, нямаше подходящи помещения, но сега, като пуснат четиридесетместния гигант, в който ще има бюфет, ще започнат да се хранят и на три хиляди метра надморска височина.

Накратко казано, човекът яде навсякъде, където е възможно, като подсъзнателно усеща колко е прав ярославският управител в твърдението си, че храната наистина е източник на човешкия живот.

И така, ние пак се връщаме към омагьосания въпрос — какъв трябва да бъде този източник? Задачата има само едно решение. Храната не бива да бъде само механично съединение от калории, витамини, нишестета и основи. Тя непременно трябва да бъде вкусна, топла или студена в зависимост от това — в какъв именно вид е прието да се вкарва в организма.

Обаче в кината и театрите, в кафенетата и учрежденските бюфети лимонадата се сервира по възможност топла, а чаят — съответно студен. По гарите работата е още по-сериозна. Там не се страхуват, че потребителят ще се оплаче. Той обикновено бърза да не изпусне влака и поради това е плашлив като заек. И ето че му пробутват всичко, каквото им падне подръка. Дават му чай в чаша без чинийка и той го отнася на масичката си, като си изгаря пръстите и жаловито скимти. Впрочем чая си той не изпива. Гърлото му се свива от мъка. С насълзени очи гледа той жена си. Тя стои отвъд вратата пред двама контрольори и праща на мъжа си прощални погледи. Според железопътните правила в бюфета се допускат само пътници на далечни разстояния, които представят билети или плацкарти. Изпращачи не се допускат. И си стои жената до входа и гълта сълзите си, едри като аптекарски хапчета. Това е жестоко. Но там, където

въпросът опира до поглъщане на храна, там без друго злият чиновник се превръща в тигър.

Някак незабелязано се е оформило неписано и неутвърдено от никакви обществени или стопански организации правило, според което най-обикновената табелка, окачена над заведението за обществено хранене, играе неочаквано решаваща роля.

Ако на табелката пише „Ресторант“, в помещението непременно е чисто, има покривки, салфетки, солници и цветя, вързани с розово лико. Тук има избор от пет-шест блюда, обноските са коректни, на стената висят подканящи надписи: „Поръчвайте топли банички“ или „Преди хранене мийте ръцете си — първата врата вдясно“. Освен това на естрадата, сред рошовите палми, голям симфоничен ансамбъл от трима души свири „Турски марш“ от Моцарт.

Но ако на табелката пише „Стол“, в помещението е мръсно, високо на тавана свети слаба електрическа крушка, менюто се състои от две блюда, предвидени за същия онзи абстрактен, обезличен стомах; във всеки посетител подозират крадец и с оскърбителна настойчивост искат парите предварително. По стените висят шарени картинки, изобразяващи детски глисти и болни от трахома очи. Летят едри конски мухи. Оркестър няма — музиката тук се счита за враждебна нападка срещу обществеността.

И можем да не се съмняваме, че тукашният управител се занимава предимно с философски обосновки на работата си, като напълно е забравил кооперативната заповед, според която храната все пак е източник на човешкия живот.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.